

Hver anden vil benytte øget åbningstid i dagtilbud

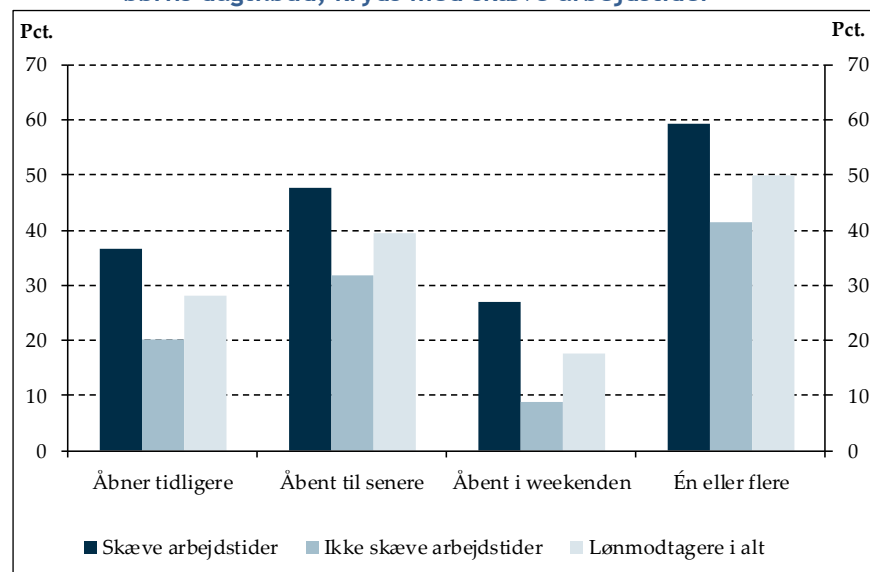
Halvdelen af alle lønmodtagere med børn mellem 0-13 år ville benytte sig af udvidede åbningstider i deres børns dagtilbud. For lønmodtagere med skæve arbejdstider ville 6 ud af 10 benytte sig af senere åbent, tidligere morgenåbent og/eller weekendåbent i deres børns dagtilbud. Mænd ville i højere grad end kvinder benytte sig af tidligere åbent i deres børns dagtilbud.

KORA (2017) har undersøgt 5 dagtilbud med udvidede åbningstider. De finder frem til, at udvidede åbningstider fører til mere fleksibilitet for forældre med skæve arbejdstider, uden at deres børn tilbringer mere tid i dagtilbuddene end de øvrige børn: "På tværs af eksemplerne ser vi også en stor variation i antallet af timer, de enkelte børn i gennemsnit bliver passet om ugen. Det er imidlertid ikke erfaringen i de medvirkende institutioner, at børn, der anvender den udvidede åbningstid, generelt tilbringer længere tid i institutionen end de øvrige børn."

Hver anden forælder ville benytte sig af udvidede åbningstider i dagtilbud 50 pct. af lønmodtagerne ville benytte sig af udvidede åbningstider i daginstitutioner eller SFO i en eller anden form. For dem med skæve arbejdstider er andelen 59 pct., jf. Figur 1.

Blandt dem med skæve arbejdstider ville 48 pct. benytte sig af, at der var åbent til senere, 37 pct. ville benytte sig af tidligere morgenåbning, mens 27 pct. ville benytte sig af weekendåbent, jf. Figur 1.

Figur 1. Andel der ville benytte sig af udvidede åbningstider i deres børns dagtilbud, kryds med skæve arbejdstider

Anm.: Spørgsmålet er stillet til lønmodtagere og lyder: "Hvis det var muligt, ville du/I benytte dig/er af følgende tilbud i daginstitutionen/SFO'en? Vælg ud for hver mulighed." "Åbent tidligere" er dem, der ville benytte sig af åbent før kl. 6 og/eller før kl. 7. "Åbent til senere" er dem, der ville benytte sig af åbent til kl. 17, til kl. 18 og/eller efter kl. 18. 108 svarede "Ved ikke" til én eller flere (svarende til 13 procent). Disse svar er udeladt i figuren, men indgår i beregningerne.

* "Én eller flere" er den andel, der har svaret, at de vil benytte sig af mindst ét af tilbuddene om udvidede åbningstider i deres børns dagtilbud.

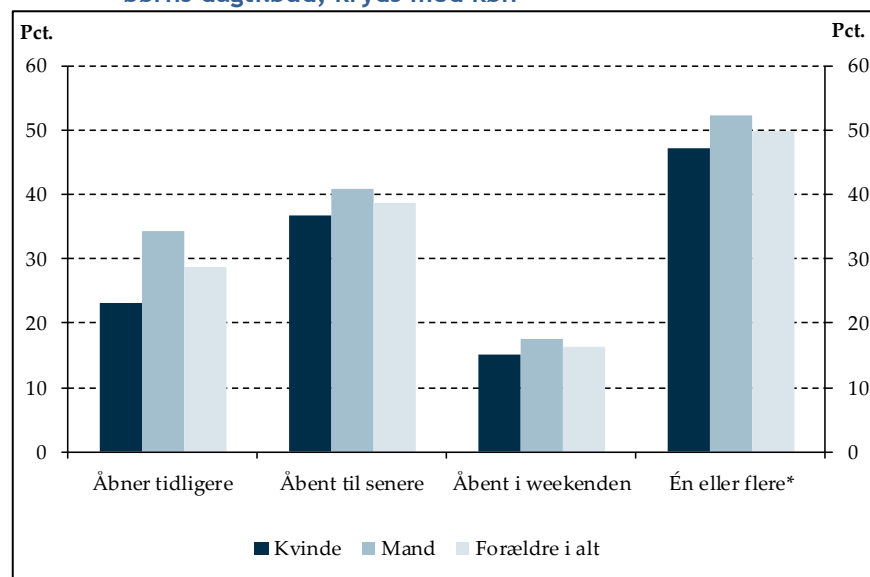
Kilde: Epinion for LO, juli 2017.

Hver tredje mand ville benytte sig af tidligere åbent i børns dagtilbud

34 pct. af fædre ville benytte sig af udvidede åbningstider i daginstitutioner eller SFO i en eller anden form, mens det kun gælder for 23 pct. af mødrene, jf. Figur 2.

Når der kontrolleres for, om lønmodtagerne har skæve arbejdstider eller ej, er der ikke en signifikant forskel mellem mænd og kvinder på, om de ville benytte sig af det, hvis deres børns dagtilbud var åbent til senere eller i weekenden, jf. Metodeafsnit, Boks 2.

Figur 2. Andel der ville benytte sig af udvidede åbningstider i deres børns dagtilbud, kryds med køn

Anm.: Spørgsmålet er stillet til lønmodtagere og lyder: "Hvis det var muligt, ville du/I benytte dig/jer af følgende tilbud i daginstitutionen/SFO'en? Vælg ud for hver mulighed." "Åbent tidligere" er dem, der ville benytte sig af åbent før kl. 6 og/eller før kl. 7. "Åbent til senere" er dem, der ville benytte sig af åbent til kl. 17, til kl. 18 og/eller efter kl. 18. 199 svarede "Ved ikke" til én eller flere (svarende til 16 procent). Disse svar er udeladt i figuren, men indgår i beregningerne.

Kilde: Epinion for LO, juli 2017.

1 ud af 4 forældre ville benytte sig af åbent til kl. 17 i dagtilbud

25 pct. af alle lønmodtagere ville benytte sig af det, hvis daginstitutionen eller SFO'en holdt åbent til kl. 17 og 24 pct. ville benytte sig af åbent til kl. 18, mens 20 pct. ville benytte sig af morgenåbent før kl. 7, jf. Tabel 1.

Flere dagtilbud har åbent før kl. 7 og/eller efter kl. 17, hvor henholdsvis 27 og 30 pct. af lønmodtagerne allerede har tilbuddet og benytter sig af det, jf. Tabel 1.

Derimod er det kun 4 pct. af lønmodtagerne, der afleverer børn før kl. 6, 5 pct. som henter i tidsrummet 17-18, 4 pct., som henter efter kl. 18, samt 3 pct. der har deres børn i dagtilbud i weekenden. Det er på trods af, at mellem 14 og 24 pct. af alle lønmodtagere ville benytte sig af de enkelte tilbud, hvis det var muligt, jf. Tabel 1.

Tabel 1. Andel der ville benytte sig af udvidede åbningstider i deres børns dagtilbud, blandt alle lønmodtagere

	Ville benytte sig af det	Benytter sig allerede af det	Ville ikke benytte sig af det	Ved ikke/ønsker ikke at svare
	----- Pct. -----			
Åbner før kl. 6	16	4	74	6
Åbner før kl. 7	20	27	46	6
Åbent til kl. 17	25	30	37	7
Åbent til kl. 18	24	5	63	8
Åbent efter kl. 18	14	4	74	8
Åbent i weekenden	18	3	71	8

Anm.: Afgrænset til lønmodtagere. Spørgsmålet lyder: "Hvis det var muligt, ville du/I benytte dig/jer af følgende tilbud i daginstitutionen/SFO'en?"

Kilde: Epinion for LO, juli 2017.

Hver 3. med skæve arbejdstider ville benytte sig af åbent til kl. 17 og 30 pct. til kl. 18, mens 22 pct. ville benytte sig af åbent til efter kl. 18. Tilsvarende ville 27 pct. benytte sig af morgenåbent før kl. 7 og 22 pct. før kl. 6. 27 pct. af dem med skæve arbejdstider ville benytte sig af weekendåbent i deres børns dagtilbud, jf. Tabel 2.

Tabel 2. Andel der ville benytte sig af udvidede åbningstider i deres børns dagtilbud, blandt dem med skæve arbejdstider

	Ville benytte sig af det	Benytter sig allerede af det	Ville ikke benytte sig af det	Ved ikke/ønsker ikke at svare
	----- Pct. -----			
Åbner før kl. 6	22	5	65	7
Åbner før kl. 7	27	27	38	9
Åbent til kl. 17	33	26	32	3
Åbent til kl. 18	30	8	52	10
Åbent efter kl. 18	22	6	63	9
Åbent i weekenden	27	5	56	11

Anm.: Afgrænset til lønmodtagere, der har haft skæve arbejdstider inden for den seneste måned. Spørgsmålet lyder: "Hvis det var muligt, ville du/I benytte dig/jer af følgende tilbud i daginstitutionen/SFO'en?"

Kilde: Epinion for LO, juli 2017.

Referencer

- KORA – Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning, 2017: *Dagtilbud med udvidede åbningstider – Et inspirationskatalog*. Udarbejdet af KORA for Børne- og Socialministeriet.
- Krahn, Steffen K. J. m.fl., 2017: *Dagtilbud med udvidede åbningstider: Udbud og organisering af fleksible tilbud*. KORA – Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning.

Metode

Boks 1. Befolkningsundersøgelse

Ved hjælp af en befolkningsundersøgelse foretaget af Epinion har LO undersøgt selvrapporterede effekter af dagtilbuds åbningstider og kvalitet på mængde og kvalitet af forældres arbejdsudbud. Analysebureauet Epinion har i perioden 17.-24. juli 2017 interviewet 1.237 forældre, der har børn mellem 0-13 år i dagpleje, daginstitution, fritidshjem eller SFO.

Spørgsmål vedrørende arbejdsliv er kun stillet til de 844 lønmodtagere i undersøgelsen. Heraf arbejder 197 under 35 timer om ugen i gennemsnit (deltid), 637 arbejder mindst 35 timer om ugen i gennemsnit (fuldtid) og 10 har ikke oplyst arbejdstid. 368 lønmodtagere har haft skæve arbejdstider inden for den seneste måned, heraf er 195 mænd (53 pct.). 95 er både deltidsansatte og har skæve arbejdstider, hvilket er 48 pct. af de deltidsansatte og 26 pct. af dem med skæve arbejdstider.

Epinion har inviteret et repræsentativt udsnit af befolkningen til at deltage i undersøgelsen, og data er indledningsvis vægtet i forhold til køn, alder, region og uddannelsesniveau for at korrigere for skævheder i forhold til populationsdata. Epinion vurderer desuden, at undersøgelsens størrelse er tilstrækkelig for at være repræsentativ for den faktiske målgruppe, både i forhold til lønmodtagere og den samlede gruppe af forældre til børn mellem 0-13 år.

D. 1. januar 2017 var der 967.000 forældre med hjemmeboende børn fra 0-13 år ifølge Danmarks Statistik, der kan være påvirket af åbningstiderne i deres børns dagtilbud.

Resultaterne af en befolkningsundersøgelse skal fortolkes med forbehold. Selvrapporterede effekter er ikke nødvendigvis ensbetydende med faktiske effekter, men kan eksempelvis påvirkes af interviewer-effekt, intentioner og/eller ønske om signalering som følge af moralske eller politiske holdninger.

Boks 2. Vægtet binær logistisk regression

Som supplement til *Figur 3-4* er der foretaget binær logistisk regression for at teste om der er statistisk signifikant forskel på svarene fra kvinder i forhold til mænd, når der tages højde for, hvorvidt lønmodtageren har skæve arbejdstider eller ej. Ved regressionen anvendes de initiale vægte i forhold til køn, alder, region og uddannelsesniveau for at korrigere for skævheder i forhold til populationen.

For skæve arbejdstider er der en stærkt statistisk signifikant korrelationen, så lønmodtagerne i denne gruppe er mere tilbøjelige end dem uden skæve arbejdstider til at svare, at de vil benytte sig af det, hvis deres børns daginstitution/SFO havde åbent tidligere, senere eller i weekenden.

Når der tages højde for, om man har skæve arbejdstider, er det kun for "Åbner tidligere", at kvinder er signifikant mindre tilbøjelige end mænd til at svare, at de vil benytte sig af tilbuddet (evalueret ved et 95 pct. konfidensinterval).

Da modellen er ikke-lineær, siger parameterestimerne i tabellen kun, om effekten er positiv eller negativ, mens der skal beregnes marginale effekter eller Odds-ratioer for at kunne sige noget om størrelsen på effekten. P-værdien viser, at alle tre modeller er statistisk signifikante selv ved et 99,99 pct. konfidensinterval ifølge en Likelihood Ratio Chi²-test.

VARIABEL	Åbner tidligere	Åbent til senere	Åbent i weekenden
Skæve arbejdstider	0.983*** (0.222)	0.866*** (0.195)	1.478*** (0.266)
Kvinde	-0.587*** (0.218)	-0.352* (0.191)	-0.130 (0.250)
Konstant	-1.144*** (0.193)	-0.556*** (0.167)	-2.173*** (0.254)
Observationer	774	749	764
Modellens p-værdi	1.39e-06	1.02e-05	1.64e-07

Anm.: Standardfejl er angivet i parentes. *** indikerer signifikans ved et 99% konfidensinterval, ** ved et 95% konfidensinterval og * ved et 90% konfidensinterval.

Resultaterne skal fortolkes med forbehold. Den binære logistiske regressionsmodel bygger på en række antagelser; at sandsynlighedsmassen for svarene ("ja" eller "nej") er Bernoulli-fordelt, at der er uafhængighed mellem besvarelsenerne, at befolkningsvægtene korrigerer for skævheder i forhold til populationen, at sandsynlighedsfunktion er en logistisk funktion (den kumulative logistiske fordeling), at den underliggende nyttemodel (lineær model med konstant) er korrekt specificeret og dennes standardfejl følger en standard logistisk fordeling.

Det er en triviell antagelse, at svarene er Bernoulli-fordelt, da det er den eneste kategoriske fordeling med netop to mulige udfald. Uafhængighed er en rimelig antagelse, selvom der kan være en skævhed i, hvem i populationen der vælger at deltage i onlinepaneler, men vægtningen forsøger at rette op på demografiske skævheder. Da de mulige besvarelser er "ja" og "nej" (værdierne 1 og 0), vil en lineær sandsynlighedsfunktion kunne forudsige udfald, der ligger uden for mulighedsområdet, hvilket gør det mere korrekt at vælge en ikke-lineær udfaldsmodel som Logit-modellen, men denne kunne også eksempelvis være en Probit-model, hvor sandsynlighedsfunktionen er en kumulativ normalfordeling i stedet. Eventuelt bias i estimationen kan reduceres ved at inkludere flere baggrundsvariable end skæve arbejdstider og køn. Stata survey-modul har desuden begrænsede muligheder for at teste inferens ved logistiske modeller, hvorfor sammenligning af modeller både er sket med og uden befolkningsvægte.

At antallet af observationer er mindre end de 844 lønmodtagere skyldes, at der ikke kigges på dem, der har svaret "ved ikke" til mindst én i kategorien eller har svaret "benytter sig allerede af det" til alle i kategorien (f.eks. benytter sig både af "åbner før kl. 6 og "åbner før kl. 7" i kategorien "åbner tidligere"). Estimerne kan muligvis være negativt biased af, at dem med skæve arbejdstider netop kan have valgt institution efter åbningstiden.